Röportaj EntaMag
Fotoğraflar EntaMag & Tamer Nakışçı

TAMER NAKIŞÇI

TASARIMIN GELECEĞİ: TASARLANMAMIŞLIK

MESLEK PRATİĞİ SÜRESİNCE FARKLI ŞEHİRLERDE, BİRÇOK FARKLI DİSİPLİNİ KULLANARAK OLDUKÇA BAŞARILI PROJELERE İMZA ATMIŞ; HENÜZ ÖĞRENCİYKEN DÜNYA ÇAPINDA İLGİ UYANDIRAN ÜRÜNLERİ, MERKEZİNE İNSANI ALDIĞI TASARIM ANLAYIŞI VE KISITLANMAMIŞ BİR HAYAL GÜCÜNE ULAŞMA ARZUSU SAYESİNDE ELDE ETTİĞİ BAŞARIYI GÜNÜMÜZE KADAR SÜRDÜRMÜŞ TAMER NAKIŞÇI'YLA TASARIMDA DÜNÜ, BUGÜNÜ VE YARINI KONUŞTUK.

BABASININ AHŞAP ATÖLYESİNDE HENÜZ ÇOCUKKEN KURDUĞU DÜNYAYA ULAŞMA HAYALLERİNİ, BUGÜN MESLEĞİNE DUYDUĞU TUTKU SAYESİNDE GERÇEKLEŞTİRMİŞ OLDUĞUNA İNANAN TAMER NAKIŞÇI'NIN CİHANGİR'DE BULUNAN OFİSİNE KONUK OLDUK. ÜRÜNLERİNİN TASARIMINDA KENDİ KARARLARIYLA BİRLİKTE KULLANICININ YARATICILIĞINA DA GÜVENDİĞİNİ BELİRTEN NAKIŞÇI'NIN FİKİRLERİNİ VE GELECEK PLANLARINI DİNLERKEN, KULLANMAKTAN EN ÇOK KEYİF ALDIĞI TASARIMLARINI KEDİSİ SHIVA İLE DENEYİMLEME FIRSATI YAKALADIK.

Şehirler arasında hareketli olma fikri ile başlayalım. Futureisblank ofisiniz Londra'da. Hong Kong, İstanbul, Londra gibi şehirlerde sergilerde yer alıyorsunuz. Bu durum tasarımcı olarak sizi nasıl etkiliyor?

Küçüklüğümden beri içimde tüm dünyayla paylaşmak istediğim bir şey var. Kanlıca'da ormanın içerisindeki atölyede geçirdiğim zamanları hatırlıyorum. Nasıl bir yerde olduğunun farkında olmuyorsun bazen; ama hep ulaşmak istediğim yerin karşımda, boğazın diğer tarafında Emirgan'ın ışıkları olduğunu anımsıyorum. Bugüne döndüğümde ise o zamanlarda düşündüğüm şeylerin gerçekleştiğine inanıyorum. Bunlar hep birbirlerini besleyen şeylerdi; çünkü hep dünya çapında bir şeyler yapmayı, tasarımlarımla insanlara dokunmayı hayal ettim. Bulunduğum yerden aldığımı dünyaya vermek olarak da nitelendirebilirim bu inancımı. O noktadan sonra da kapılar açılmaya başladı. Mesela Nokia projem ile konuşmacı olarak Hindistan'a bugüne kadar üç defa davet edildim ve garip bir şekilde orada oldukça meşhurum diyebilirim. Tabii işin şakası bir yana, dünyayı bu vesilelerle gezdikçe yeni şehirleri tanıma ve hareket halinde olma hissi bende farklı motivasyonlar yaratıyor.

Aslında benim yaptığım iş; başka bir şehirde yaşadığınızda gelen, her şeyin yeni ve mümkün olması hissini korumak ve bunu tasarımlarıma yansıtmak. Bu şekilde ilerlediğimde zihnimde bambaşka şeylerin oturmaya başladığını farkediyorum. Londra'da ofis kurma fikri ise yaptığım işlerin artık bir yerde kabını doldurup taşmaya başladığını hissetmemle gerçekleşti. İşlerimin Wallpaper Dergisi'nin ilgisini çekmesiyle beraber, büyük gurur duyduğum sergiler serisi başlamış oldu. Dün akşam da Mist koleksiyonu için Wallpaper* Design Awards 2017 ödülü haberi geldi. Bu bayrağı taşımak oldukça gurur ve heyecan verici. Londra'da olmanın daha global bir yere varmak adına doğru bir adım olduğunu biliyorum. Yine de tasarlama süreci için bulunduğunuz yerin pek önemi olduğunu düşünmüyorum. Bana göre nerede olduğunuz değil, ne yaptığın önemlidir.

FUTUREISBLANK

Tasarımlarınızda çıkış noktanız, tasarıma bakış açınız nedir?

Bana göre tasarımda bir kaç adım geriye gidip, biraz öze dönmek gerekiyor. Çocukluğunuzdaki hayal ve tasarım gücünüz yetişkin halinizle kıyaslanamaz. Sınırlamalar, alışılagelmiş formlar yoktu o zaman, her şey mümkündü. MORE serisinde bu fikir biraz hissedilebiliyor... İç güdüsel olarak duran su, pis ve tehlikeli algılanır, doğal yaşamda hayvanlar dereden akan sudan içerler.

More serisinde gün içinde siz farkında olmadan, sürahi içindeki suyun ışıkla beraber hareketi size bir şekilde suyu, su içmeyi hatırlatıyor ya da suya farklı bakmanızı sağlıyor. Çocukken hepimiz garip kaplardan su içmedik mi? Hangi bardaktan su içilir hangi tabakta ne servis edilir, birkaç adım geri gidebilirsen bu sorulara verilen cevapların mutlak doğrular olmadığını görüyorsun.

Benim amacım, ürünümün müdahaleye açık olması, kullanıcıyı ve çevresini içgüdüsel olarak kendi varlığına dahil edebiliyor olmasıdır. Her kullanıcı bu hareketli form sayesinde suyu farklı görebilir ya da konik kapları farklı işlevler için kullanabilir.

Evinizin tasarımı için bile geçerli bir his bu: hep aynı şeyin içinde olduğumuzda artık etrafımızdakileri göremiyor hale geliyoruz. Ufak bir değişiklikle ya da tasarımın ucunu açık bırakarak çok başka bakış açıları kazanabiliriz. Bu noktada, ürünümün tasarımı bir yana, kullanıcının yaratıcılığına da çok güveniyorum. Mimar Sinan Üniversitesi'nde bir konuşma esnasında Defne Koz'dan duymuştum: "Its not about your idea, its about your projection." Fikir işin sadece başlangıcı. Aslında önemli olan ne kadar iyi olmak istediğini ya da yaptığın projenin nasıl bir ölçekte var olabileceğini kurgulamak. Bana göre bir tasarım, öncesi ve sonrası, yani tüm süreçleriyle değer kazanıyor.

Şu an Nokia 888 ile yeniden gündemdesiniz, proje çok başarılı kurgulanmış bir projeydi ve dünya birinciliği ile sonuçlandı, biraz yaklaşımınızdan bahseder misiniz?

Bu macerada aslında ilk kıvılcım Milano'da Fiat Concept Lab'te çalışmaya başlamamla parladı. Ben, araba tasarlayacağımızı düşünürken, çok daha ucu açık bir biçimde bize sadece "white" diye bir brief verildi. Mimar Sinan'dan geliyordum, iyi bir öğrenciydim; fakat o zamana kadar aldığım eğitimden farklı bir bakış açısıyla karşılaşmıştım. İtalya'daki bu kırılma, edindiğim tecrübeler ve fikirler beni çok farklı bir yöne götürerek daha global bir bakış açısı kazanmamı sağladı.

Nokia'nın düzenlediği yarışmayı kazanmam şanslı bir durumdu elbet. Bu projede duygu ve tasarımın bir arada olması çok önemliydi. O dönemde konsept tasarım fikirlerine karşı yaklaşımlar daha farklıydı.

İlk bakışta yadırganıyor ve fikren daha cesur bulunuyordu. Projeyi anlattığım insanlardan beni daha gerçekleştirilebilir yarışmalara yönlendirenler bile oldu, oysa bugün bu gibi fikirler çok daha rahat kabul görüyor. Teknoloji boyutuyla tasarım süreçleri hızlandı ve yayıldı. Artık hayalini kurup yapamayacağınız konsept tasarım yok gibi bir şey. İnsanlar bugün hep daha dijitalini istiyor; ancak bir ahşap küpe ya da keçeye dokununca hissedilen şeyler daima farklı olacak. Nokia 888'de de hedeflediğim hissiyat buydu.

"BANA GÖRE TASARIMDA BİR KAÇ ADIM GERİYE GİDİP, BİRAZ ÖZE DÖNMEK GEREKİYOR. ÇOCUKLUĞUNUZDAKİ HAYAL VE TASARIM GÜCÜNÜZ YETİŞKİN HALİNİZLE KIYASLANAMAZ. SINIRLAMALAR, ALIŞILAGELMİŞ FORMLAR YOKTU O ZAMAN, HER ŞEY MÜMKÜNDÜ. "

Bugün tasarımımın tanıtım videosunu Bill Gates'in de, Steve Jobs'un da izlemiş olduğunu bilmek; dünyaya ulaşabilmiş, dokunabilmiş olmak benim için oldukça önemli. Kullanıcı alışkanlıklarını bozmadan, dijital dünya ve materyal arasındaki dengeyi tutturabilirsen başarılı olabiliyorsun zaten. Flexible -esnek- ürünlerle ileride daha sık karşılaşacağız. Detayları bende kalsın ama ben de bir kaç yıla elektronik bir ürün çıkarabilirim diye düşünüyorum.

FUTUREISBLANK HATS

STUDIO NAKISCI

Tasarım sürecinizde mükemmel forma ulaştığınız andan bahseder misiniz?

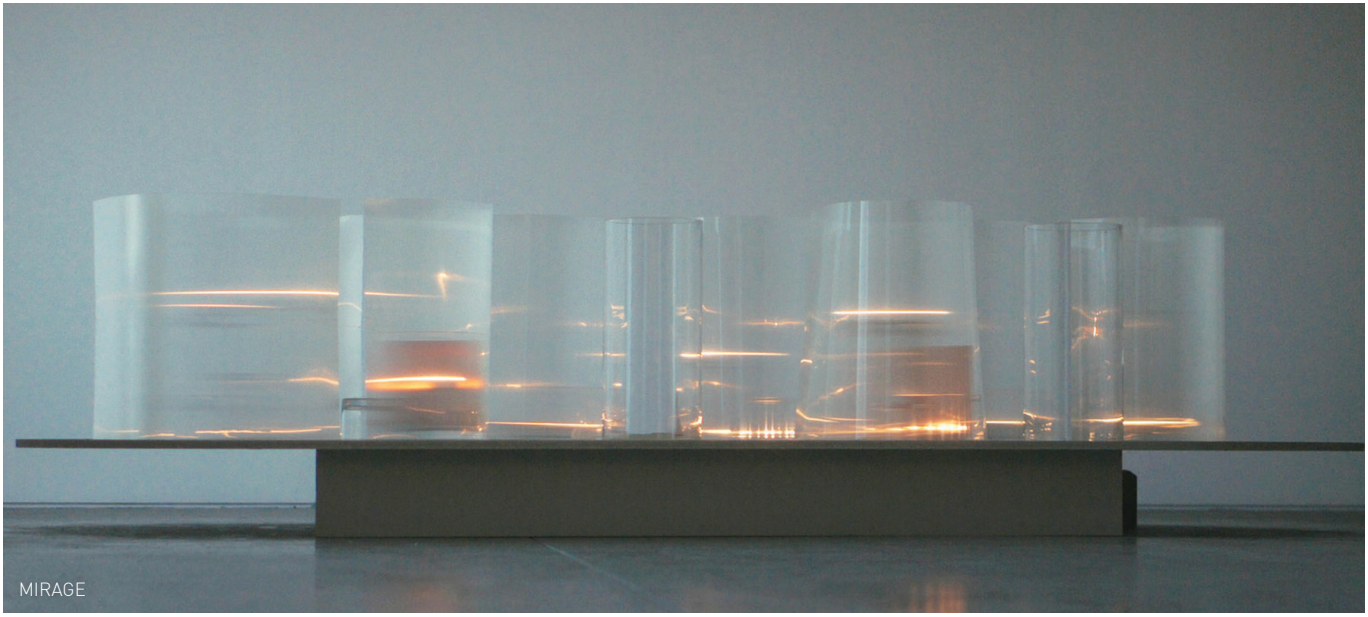
Aslında son üründe –niye burasını böyle yaptın- sorusunun cevabı yok. Ürünün 'enabler' olması gerektiğine inanıyorum. Dünyada tasarımın bitmiş bir şey olmasından çok, insanların onunla fikirsel ve fiziksel birşeyler yapabilmesinin önünü açacak bir noktada olması gerektiği konuşuluyor. Bence tasarım mesleğinin geleceği biraz da bu.

Benim de genelde en başarılı işlerim böyle tasarlamadan, yani kendi kendine doğan şeyler oluyor. Tek bir forma odaklanmaktansa, bu 'tasarlanmamışlık' durumuna daha sıcak bakıyorum. Bunun dengesini kurabildiğim bir dönemdeyim şu an. Ürünün ucunu açık bıraktığınızda ve dönüştürülebilir hale getirdiğinizde insanın yaratma iç güdüsünü de beslemiş oluyorsunuz. Ortaya bir şey çıkarıyorsunuz sonra onun bambaşka yönlere saçıldığını görüyorsunuz.

Ormanın ortasında bulduğunuz bir tahta parçasını eve getirdiğinizde ona birçok fonksiyon atayabilirsiniz. Ben de bunu modern objelerle nasıl yaparım, yaptırırım sorusunu yanıtlamaya ve bu yönde bir kurgu yaratmaya çalışıyorum.

Ofisinizde birçok ürününüzü görebiliyoruz kullandıkça daha çok sevdiğiniz bir ürününüz var mı?

Genellikle, belki de birçok tasarımcının hissettiği gibi, tasarımlarımı ilk yaptığım anda beğenmiyorum. Tasarımın garip bir yanı var; yaptığının çok farkına varırsan bir anda her şey uçup gidecek gibi geliyor. Bu yüzden çok kurcalamamaya çalışıyorum. Belli bir süre geçiyor, o bir köşede duruyor ve bir noktada kendiliğinden gelişen bir süreçte onunla iletişim kuruyorsunuz. Evimde ve ofisimde bulunan tasarımlarımı kullandıkça seviyorum. Birini seçmem gerekirse bu Loop "kupa"yı seçebilirim. Mantık olarak çay bardağı gibi, ama şu an piyasada böyle bir kupa yok. Neden bir şey içerken sapı olan bir bardağı tutmak zorunda olayım ki; uzak doğudaki çay içme kültüründe olduğu gibi her kavrayış size farklı bir şey hissettiriyor. Böylelikle bir şey içerken elinizdeki objeyi içgüdüsel olarak nasıl kavradığınızla ilgilenmeye başladığınızda çok mantıklı ve dokunulmamış bir noktaya geliyorsunuz.

MIRAGE

Takıntılı olduğunuz bir malzeme var mı? Malzeme seçiminiz, tercihleriniz hangi dinamiklerle ilerliyor?

Her yeni malzeme ile tanışmak için doğru zamanı bekliyorum. Bu sebeple takıntılı olduğum değil; ancak dönem dönem üzerinde yoğun olarak çalıştığım malzemeler oluyor. Kale ile çalışırken seramikle, şimdi ise Paşabahçe'nin Nude markası ile camlla ilgilenmeye başladım. Bir projeye başlamadan önce genelde daha bağımsız düşünebilmek adına malzemeyle ilgili pek de bilgi sahibi olmamayı tercih ediyorum.
Her projede doğru fırsat geldiği zaman malzemeyle tanışmak, beraberinde çok farklı bir heyecan getiriyor. Mesela plastik bir ürünüm yok henüz, dolayısıyla plastik konusunda detaylı bilgim de. Kullandığım malzemeler bir noktada birleşiyor diye düşünüyorum: kumdan gelen cam, binlerce yıllık tarihe sahip keçe ve tabii ki çocukluğumdan gelen bağımı yadsıyamayacağım ahşap...
En nihayetinde insanın bir objeyle ilk karşılaştığı ve objeyi eline aldığı anda, malzemeye dokunma hissi çok farklı psikolojik etkiler yaratabiliyor. Bu yüzden tasarladığım ürünlere baktığımda hep doğayla ilintili malzemeler tercih ettiğimi farkediyorum.

3D Printer teknolojisi, giyilebilir ürün tasarımları, sanal gerçeklik uygulamalarını göz önüne alırsak, tasarımın geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Teknolojinin son bir kaç yılda, hatta içinde bulunduğumuz bir sene de dahi, ne kadar hızlı geliştiğinin farkındayız. Bu hızla ilerlemeye devam ederse gündelik hayatımızın oldukça değişeceğinden şüphem yok. Sanal gerçeklik fikriyle birlikte, çevremize dijital bir –layer- eklenecek; mesela sosyal medyada tanıştığımız filtreler sokaklarda olacak. Şimdiden bunu besleyen birçok uygulama mevcut. Bu gelişmenin tasarımcılar olarak bizleri rahatlatacağını düşünüyorum. Belki de fikir paylaşma ya da ortak bir yaratma anında ne düşündüğünüzü senkronize olarak gösterebileceksiniz. Bunlara karşın, mesleğimizin merkezinde her zaman insan olacağı için, bazı şeylerin hiç bir zaman değişmeyeceğine inanıyorum. Geleceğe koşarken, bir yandan da geçmişe dokunmak, öze dönmek asıl mesele.

/ TAMERNAKISCI.COM
/ FUTUREISBLANK.COM tamernakisci

JOTUN (INSTALLATION)